10.1.2019

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Asia: HE 213/2018 vp, hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arpajaislain sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Päivittäistavarakauppa ry:ltä (jäljempänä PTY) lausuntoa otsikossa mainitussa asiassa. PTY kiittää pyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavan:

Kaupan ala on sitoutunut alaikäisten rahapelaamista estävään omavalvontaan. Luonnoksessa esitetty säännös pelaajan pakollisesta tunnistamisesta tukee kaupan ikärajavalvontaa ja siihen liittyvää käytännön työtä myymälöissä. Lisäksi esityksessä mainitut tunnistautuneeseen raha-automaattipelaamiseen liitettävissä olevat tekniset ratkaisut, kuten enimmäiskulutusrajat ja pelaajan itsensä asettamat kulutusrajat ovat hyvä keino vähentää riskipelaamisen haittoja. PTY kannattaa hallittua siirtymistä pakolliseen tunnistautumiseen, vaikka muutoksella on väistämättä kielteinen vaikutus kaupan pelituottoihin. Pelituotoilla on erityisen suuri merkitys erityisesti haja-asutusalueiden kauppojen ja pienten myymälöiden toimintaedellytyksille. Jos myymälän kannattavuus on jo valmiiksi heikko, pelituottojen lasku saattaa johtaa toiminnan lopettamiseen.

Siirtyminen pelaajan pakolliseen tunnistamiseen on toteutettava hallitusti ja siinä on huomioitava käytännön asiakaspalveluun liittyvät tekijät myymälöissä. Siirtymäajan tulee olla riittävä teknisten muutosten läpiviemisen ja asiakkaiden pelikäyttäytymisen vähittäisen muuttamisen kannalta. Pakollisen tunnistamisen mukanaan tuoma muutos on asiointikokemuksen kannalta merkittävä, joten se on toteutettava huolella ja hyödyntäen parhaita teknisiä ratkaisuja. Satunnaisesti ja pienin panoksin pelaavien asiakkaiden suuren enemmistön pelaamisen väheneminen laskisi pelituottoja ilman, että pelaamisen haitat vähenisivät. Hallitun siirtymisen varmistamiseksi esitämme, että pelaajan tunnistamista koskevaa uutta 14 c pykälää sovellettaisiin vasta vuotta esitettyä myöhemmin, eli 1.1.2023 lukien. Veikkaus on ilmoittanut, että se aikoo muuttaa hajasijoitetut raha-automaatit tunnistautumista vaativiksi viimeistään vuonna 2023. Hallitus on linjannut talouspoliittisen ministerivaliokunnassa toukokuussa 2018, että pakolliseen tunnistamiseen siirrytään mahdollisimman nopeasti 1.1.2021-1.1.2023.

Kauppaa tulee kuulla valmisteltaessa valtioneuvoston asetusta pakollisen tunnistautumisen käytännön toteutuksesta. Kannatamme esityksessä mainittua periaatetta, jonka mukaan tunnistautuneeseen raha-automaattipelaamiseen liittyviä rajoituksia otettaisiin käyttöön vaiheittain. Ulkomaiset rahapelisivustot kilpailevat raha-automaattipelaamisen kanssa. Siirtyminen pakolliseen tunnistamiseen tulee toteuttaa niin, ettei se edelleen lisää kontrolloimattoman, ulkomaisilla rahapelisivustoilla tapahtuvan uhkapelaamisen kiinnostavuutta suomalaisille kuluttajille.

10.1.2019

Kauppa toteuttaa ikärajavalvontaa kattavasti kaikkien ikärajavalvottavien tuotteiden myynnin yhteydessä ja kehittää sitä pitkäjänteisesti. PTY:n omavalvontasuunnitelmaa toteutetaan jäsenyritysten yli 2500 myymälässä ja PTY:n ikärajapassin suorittavat kaikki kassatyöntekijät esimiehineen kaupan alan opiskelijoiden lisäksi. PTY on toteuttanut keväällä 2018 alkaneen rahapelaamisen ikärajavalvontaa koskevan kaupan henkilökuntaan kohdistuvan kampanjan yhteistyössä Veikkaus Oy:n kanssa.

Kiinnitämme huomiota siihen, että esityksessä rahanpesulain soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että lakia sovellettaisiin pelikasinoiden ulkopuolella käytettävinä pidettäviin raha-automaatteihin, jos pelaaminen tapahtuu arpajaislaissa tarkoitetulla tavalla tunnistautuneena. Esityksessä ei kerrota, mitä käytännön vaatimuksia myymälöille ja muille rahapeliautomaattien sijoituspaikoille tästä aiheutuisi. Esityksessä ei perustella rahanpesulain soveltamisalan laajennuksen tarvetta rahanpesun estämisellä, vaan perustelut ovat puhtaasti lainsäädäntöteknisiä. Normeja kiristettäisiin ilman perusteltua näkemystä siitä, että rahanpesun riskiä voitaisiin siten vähentää.

Pelikasinon ulkopuolella tapahtuvaan rahapeliautomaattipelaamisen on oltava jatkossakin rahanpesulain soveltamisalan ulkopuolella, vaikka asiakas pelaisikin rahapeliautomaattia arpajaislain tarkoittamalla tavalla tunnistautuneena. Tunnistautumista koskevat vaatimuksista tulisi säätää yksinomaan arpajaislaissa ja sen nojalla annettavissa asetuksissa.

Kunnioittavasti

Päivittäistavarakauppa ry

Ilkka Nieminen
johtaja

Kari Luoto
toimitusjohtaja